

ШВЕТОВА РАДА РУСИНОХ/ РУСНАЦОХ/ ЛЕМКОХ

ПІЯТЕ ЗАШЕДАНЕ ШВЕТОВЕЙ РАДИ РРЛ

ВИБЕРАНКИ ЗА НАЦІОНАЛНИ СОВІТ РУСКЕЙ НАЦІОНАЛНЕЙ МЕНШОСТИ У РЕПУБЛІКИ СЕРБІЇ
ОХРАНА РУСКИХ НАЦІОНАЛНИХ ІНТЕРЕСОХ

ПОДНЕСЕНА ВИБЕРАНКОВА ЛІСТИНА РУСКЕЙ МАТКИ ПОД НАЗВУ
"МАТИЦА РУСИНСКА ЗА РУСИНЕ" /
"РУСКА МАТКА ЗА РУСНАЦОХ"

КУЛТУРНА МАНІФЕСТАЦІЯ КЕДТОЛУБИНА ЛЕНЕЛА 2022
ШЕРЦО НА ЧЕРВЕЕИМ ПАРТКУ

ВИБЕРАНКИ ЗА НАЦІОНАЛНИ СОВІТ РУСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ У РЕПУБЛІКИ СЕРБІЇ

ОХРАНА РУСКИХ НАЦИОНАЛЬНЫХ ИНТЕРЕСОВ

Пред Руснацами у Сербії виберанки за їх Национални совет як пайвисли орган рускей культурней автономії у держави у хторей живе. Неодлуга треба же би зме вибрали шести Национални совет хтори по законах держави у хторей живе задлужени и овласцени же би ше старал о руским образованю, о руским информованю, о рускей култури и о урядовим хаснованю руского языка и писма у Републики Сербії, як пайважнейших слухох нашого национального идентитета. Той озбышней роботи Руснаци од скорей не пошведую одвитуую увагу, яку така важна робота заслужуе. Тото мож заключи по числу уписаних Руснацох до окремого виберанкового списку до хторого ше уписую тоти хтори маю право виберати и бути вибрани на тих виберанках. Податки указуло же до окремого виберанкового списку уписано лем дакус вещей як половина вкупного числа Руснацох у Сербії, та кед ше однею тоти цо не маю право гласа прето же су не полнолітні, видно же една добра часц наших сонароднякох незаинтересована за тоти виберанки и несе на ніх участвовац.

Тоти цо заинтересовани за вибор нашого пайважнейшого органа, окрем тих цо маю од 18 до 22 роки, хтори тєраз буду першираз участвовац на тих виберанках, уж ласкельо раз вибєрали наш Национални совет. Кед точ лем поверхово анализуєме цо робели, а цо не робели предходни Национални совети и як ше справовали, отипядже же ше мушїме постарац же би зме на тих виберанках вибрали лєпши, озбїльнейши и одвчательнейши Национални совет як цо були прешли.

Потєрашнї Национални совети водзєли политику од случая до случая керуюци приношенє докумєнта хтори дефинує Руску националну политику у Републики Сербії. Кєд 2012 року принесени таки документ, анї Национални совет хтори го принєсєл анї идуши два Национални совети не превжали нїч же би у нїм утвердзєну политику запровадзєли до живота, игноруюци го и справуюци ше ягод кєд би вон не постоял. Мєстє же би моцїши националне єдинство и старали ше о пацїопалних нїтерєсах Руснацох у

Руску националну окремноєст и руски идентитєт, керуюци вязи Руснацох у Сербії зоз Русинами и Лємками на милєнїїумєским руским єтїчїним просторє у Словацкей, на Подкарпатю, у Польскей, Мадырскей, Румунїї але и Чєскей, ЗАД, Молдавїї, Рускей фєдєрацїї, изолую Руснацох у Сербії од крайох наших прєтєкох, хтори посєлє 1990 року, окрем у України, доживую културнє, просвітнє, науковє и дємографскє прєображєнє. Национални совети роками стїмулїрали нашє вязи зоз старим

Сербії, Национални совети од початку були нїструментї политїчних партїїох на власнї и нолуги за вїтворїїванє їх утвердзєней, пєсбо од политїчно позїцїонїраних поєдїнцєх, вїдуманєй политїки. Скорє шїшкї прєсїдєтєлє Руских Националних советїох були прєд вїбором на тоти позїцїї анонїмнї и за рускї явнї жївот нрєлєвантнї оєбї, кєтрї посєлє прєходзєня їх мандатєх полнїх аrogанцїї и самоволї, ягод кєд би їх нїїда не було, нєстали зоз руского явного жївота.

Протївлю слову и духу Устава Рєпублики Сербїї, Национални совети и їх роботнї цєлє, з рока на рок, зоз своїм справованьом, вшє отворєнтє прїводзєли до пїтаня

крайом фїнансуюци нацїївнї заграїчнїм органїзацїїом Русїпох-україїцох, хтори углавном марїналізовани и игноровани од домашнїх Русїнох.

У нєтраюци ше на протївуставну праксу сєрбскєй владєюєй политїки и рускї националнї совети вшє вещей клєрїкалізую рускї явнї жївот, рускє информованє прєїг друкованих и електронскїх медїїох, вїдавєтєлєство од Заградкї по Калєндар, та и рускї културнї жївот.

Рускї Национални совети у прєшлїм чєлє водзєли кадровску политику кєтра» очїсцєлє» рускї органїзацїї и нїстїтуцїї од рускїх кадєрох зоз нїтєгрїтєтом, керуюци

окреме руски кадри зоз Коцура и Руского Керестура до управних одборох Руского слова и Заводу за культуру, та и до комісійох и целох Национального совиту. Як результат такой политики Руски Национални совет и Руски інституції вже বেশей зближовани зоз українську, срам Руснацох, націоналістичну политику, без огляду же тота политика, процивго шикким людским правом и мединародним нормом, деценнями негира руски

націонални плентитет як у України так и жемох восточней и штредней Европи.

Прето Руснаши треба же би на тих виберанкох вибрали Национални совет хтори булзе стац на позитивох одбрапи руских націоналних интересох и хтори направи зображене у рускей націоналней политики у шикких руских організаційох и інституційох.

Руски Керестур, 23.09.2022.
Михайло Катона, дипл. инж.

ПОДНЕСЕНА И ПРЕДЛАШЕНА ВИБЕРАНКОВА ЛІСТИНА РУСКЕЙ МАТКИ ЗА ВИБОР ЧЛЕНОХ НОВОГО НАЦІОНАЛЬНОГО СОВИТУ РУСНАЦОХ ПОД НАЗВУ

"МАТИЦА РУСИНСКА ЗА РУСИНЕ" / "РУСКА МАТКА ЗА РУСНАЦОХ"

До Републичней виберанкової комісії у Београдзе проф. др **Михайло Фейса**, спред Рускей матки пняток, 28. октобра того року подисол виберанкову лістину за вибор нових членох Национального совиту рускей націоналней заєдніци у Републики Сербії. Виберанкова лістина Рускей матки поднесена зоз двоязичну назву: "Матица русинска за Русине" / "Руска матка за Руснацох".

На виберанкової лістини Рускей матки ест ведно 17 кандидатох, то: проф. др **Михайло Фейса** (Коцур), **Славица Катона** (Руски Керестур), **Мария Дорошки** (Руски Керестур), **Наташа Макаї Мудрох** (Сримска Митровица), **Соня Дюрко-Надь** (Руски Керестур), **Дюра Пануга** (Руски Керестур), **Оля Хама** (Нови Сад), **Саня Маркович** (Рума), о. **Михил Холошиняй** (Дюрдьов), др **Валентина Чизмар** (Нови Сад), **Зинаида Будински** (Нови Сад), **Мирон Джуня** (Нови Сад), мр **Славица Чельовски** (Коцур), **Силвия Магоч** (Коцур), **Здравко Бесерминї** (Коцур), **Леона Станиславсевич** (Нови Сад), и **Владимир Бучко** (Кула).

Републична виберанкова комісія на 112. схадзки, 28. октобра прешахела пняту лістину за виберанко за членох Национального совиту рускей націоналней меншини, хтори буду отримани 13. новембра того року.

Виберанкова лістина Рускей матки зоз двоязичну назву: "Матица русинска за Русине" / "Руска матка за Руснацох" на гласацких лісткох нудзе под **число 5**.

Виберанкову лістину Рускей матки зоз двоязичну назву: "Матица русинска за Русине" / "Руска матка за Руснацох", потримали ведно 103 вибераче зоз шикких местох зоз хторих предложени кандидати за членох нового Национального совиту Руснацох.

Дюра Пануга

ГУ ТРИЦЕЦ ПИЯТОМУ ЧИСЛУ ГЛАШНІКА РУСКЕЙ МАТКИ

РУСНАК

ТРИЦЕЦ ПИЯТЕ число глашніка Рускей матки "Руснак" пририхтуеме у другой половки октобра того. року у цеску допису жителюх, газдовствох и квартилюх у Републики Сербії у 2022. року, хтори булзе тирвац до 31. октобра. Пнято прешечене у Рускей матке же зме того року дали вельке доприношене змолнюваню свідомости и руского ідентитета при Руснацох зоз вашу роботу, активносцями и окреме зоз видаванюм кнїжки "Мала история Русинох" автора проф. **Івана Пона**, у видавю Рускей матки и сїх вельчисленима промоциями, як и зоз сїх безплатним дзелєньом заїнтересованим на тах промоційох.

ТРИЦЕЦ ПИЯТЕ число глашніка Рускей матке "Руснак" тиж так пририхтуеме у часе пририхтованюх за Виберанки и вибор нових Националних советох націоналних меншинох у Републики Сербії, хтори маю буц отримани 13. новембра того року, як и у часе пририхтованя и урядового регистрованя лістинох зоз хторима пнято групи виберачох буду участвовац на тотгорочних Виберанках за будуних членох Национального совиту рускей націоналней заєдніци у Републики Сербії. И Руска матка булзе мац свою окрему лістину групи виберачох под назву: "Матица русинска за Русине" / "Руска матка за Руснацох". Мала зме у тих активносцях и надосц незнаходзєня проф. др **Михайла Фейса**, пополнираного прелєдателя Рускей матки, окреме пре змїст формуларох за прилапїюване кандидатури поєдинцох, як и пре вїяви виберачох же потримую виберанкову лістину кандидатох за членох Национального совиту рускей націоналней меншини. Формуляри зме три раз пополнивали, треци раз, наздаваме ше, на шєсє, на таких формуларох як треба.

За друкованє двох число глашніка Рускей матки "Руснак" того року нам одобрєни средства у виносє од 50.000,00 динари по конкурєсу Покраїнєкого секретариату за культуру и явне информованє АП Войводини.

Дюра Пануга

РУСНАК

— издава Руска матка, Руски Керестур, Мариала Тита 59. — За издавателя **Дюра Пануга**. — Уиорює Редакційни одбор: **Дюра Пануга**, проф. др **Михайло Фейса**, **Владо Нїриди**, **Михайло Катона**, **Наташа Макаї Мудрох**, **Владимир Гаркаї** и **Славица Чельовски**

— Лєкторованє и корєктурє **Мария Дорошки** — Друковала: Друкарня "Maxima gra" Петроваралин, Тираж: 500 прикладїк.

Телефон и факс: 025/702-000, e-mail: matka@mts.rs; matica.rusinska@gmail.com.

СІР - Каталогизація у публікації Бібліотеке Матице єрпске, Нови Сад
008 (=811.161.2) (497.113) ISSN 1452-4201 COBISS.SR-ID 211401223

НА ФИЛОЗОФСКИМ ФАКУЛТЕТУ У НОВИМ САДЗЕ ОЗНАЧЕНИ

50 РОКИ ЛЕКТОРАТА И 40 РОКИ РУСКОЙ КАТЕДРИ

Образовна вертикала руского языка у Войводини/ Сербии руна ше од предшколскогo образования по университетски уровень. Одделене за русистику на Филозофском факултету у Новим Садзе находиле на верху образовней вертикали.

Случай руского языка хтори у службеним хаснованю уж пол столетия, як у покрайних органах, так и на территории шейсех општинах у хторих Руспани живи у значним числах, вшеляк же представя приклад за вели развитии европски друштва и держави. Законодавство Сербии у подполности ускладзене зоз напрямками наведзенима у Рамковей конвенции за защиту национальных меньшинств, хтору принесли Совет Европы. Мож повесити же Сербия/ Войводина злобула велике доверие же меньшински права у области образования, як и у области культуры, информирования и службеногo хаснования руского языка и писма, буду, голем у значней мйри, почитовани. Егзистоване Одделения за русистику у Новим Садзе свойофайтове подтверждение того твердзения.

Одделене за русистику у Новим Садзе заначало як Лекторат за руски язык и литературу, хтори основани 1. септембра 1972. року, кед профессор **Юлиян Рамач** избрани за лектора за руски язык. Три роки позпейше, 1. децембра 1975. року **Юлиян Тамаш** избрани за асистента за руску литературу. Рамач и Тамаш перше робели у рамках Катедре за русийски язык и литературу. Лекторат за руски язык и литературу постал част Института за педагогичку 1979. року. Студийна група руского языка и литературы на Институту за педагогичку основана 12. априла 1981. року. Перша генерация студентох уписана академского 1981/1982. року. Кед профессор **Юлиян Тамаш** избрани за доцента, основана Катедра за руски язык и литературу (1983). У тим периодзе почали робити **Ксения Сегеди**, **Янко Рамач** и **Михайло Фейса** та, мож

повесити, створели условия за полипшительнорочни студий.

На початку функционирования Катедре студенти студировали руски язык и литературу вдно зоз сербскогорватским языком и югославянску литературу. З оняндом на то же руска популяция мала, Катедра за руски язык и литературу

уключовала мале число студентох. Просеково було пейц уписаних студентох по академским року.

Нова, реформована студийна програма основних академских студийох прилажена у юнио 2003. року и применена у настави од школскогo 2003/2004. року. Одреззени дополнения тей програми прилапени у юнио 2005. року. По тей програми дипломовали 44 студенти: **Ясмينا Прегун** (Мена рошлїнох на руском языке, 1986), **Мария Даниши** (Историйно-типологични аналогии у З мойого валаду Гавриїла Костельника у Рочних часех Джамеа Томсона, 1986); **Мария Горняк-Кухар** (Церковна терминология у руском языке, 1986), **Весна Тиста** (Мотив зражения „оцох и дзецех“, генерацийох, предкох и потомкох у литературним ділу Михала Ковача, 1987); **Владимир Гарянский** (Поезия Мирослава Стрибера медзи експрессионизмом и фольклором, 1987); **Ксения Дудаш** (Женски роботи, 1988); **Блажена Хама** (Пририхтоване и пазни едох у Руским Керестуре, 1988); **Олена Палуга** (Руске обиче, 1989), **Даниела Колесар** (Народне лечене, 1989); **Мария Дротаров** (Творене

меновних у ділах Михала Ковача и Миропа Капюха, 1989); **Ирина Балит** (Проблеми стандардизации руского литературного языка у Радио-Новим Садзе, 1990); **Любка Варга** (Руске народне обиче, 1990); **Наташа Фа** (Колесарска терминология, 1994); **Снежана Гарди** (Особни хлопски и женски мена у Коцуре, 1996); **Соня Дюрко**

(Женски мена у Руским Керестуре, 1999); **Златка Хлебашико** (Ушїв сербскей литературы на руску литературу, 1999); **Габриєла Гудак** (Єдпоставки форми поезии у прози Юлиана Нада, 2000); **Мария Хама** (Стари народни бависки, 2001); **Кирилина Джуджар** (Формоване меновних зоз суфиксами у рускей публицистичней литературы, 2001); **Наташа Шайтош** (Поезия Владимира Гарянского, 2003); **Славко Винай** (Силвестер Саламон: Писни у прози и їх жридли зоз Нового завиту – Посланици апостола Павла, 2003); **Любка Чапко** (Крачулски обичаї, 2004); **Павле Малацко** (Винчане Руснацох у Руским Керестуре од конца 19. вику по початок 21. вику, 2004); **Таня Гарди** (Смутне винчане, 2004); **Таня Бодяц** (Виразоване желскей природы у рускей литературе, 2006); **Ясмينا Арва** (Народна магия при Руснацох: приповедки, прицаги и клятви, 2006); **Аниета Говли** (Особни мена и презвиска у Шидзе, 2007); **Александр Мудри** (Хасноване применовних у языке Гнапкових приповедачох, 2007); **Тат'яна Яким** (Функционироване конструкций В-а у ділу Дюрї Пашаргая, 2008); **Зденко**

Лазор (Хасноване потенцияла и прошлого потенцияла у руским язiku, 2008); **Оля Гаргай** (Уплів поезиї М. Антича и О. Непла на дзецинску поезию Дюри Паптаргая, 2008); **Марина Кухар** (Євангелски гранічни ситуациї у приповедках Михайла Ковача, 2009); **Борис Сакач** (Литературни архетипи у поезиї Михала Рамача, 2010); **Вероника Фейса** (Руска усна еротска проза и Бокачов Декамерон – характери, простор и стил, 2011); **Драгана Крстоношич** (Розлики медзи двома прекладами Тараса Бульби Н. В. Гоголя, 2011); **Богдан Рац** (Найфрсквентейши пожички у информативней програми по руски на ТВ Войводина, 2012); **Ася Пануга** (Розвой вокалскей системи у руским язiku, 2013); **Оля Штефанко** (Рошлїнски и животиньски цвєт у народних версньох и обичайох при Руснацох, 2013); **Оли Русковски** (Числовїки у руским язiku, 2014); **Сандра Барань** (Библиография рускей литературы за дзеци зоз коментарями, 2014); **Оля Хома** (Уплів сербского язика на язык вистох у Рутенпресу, 2015); **Марина Рамач** (Англицизми у мултимедийней програми по руски, 2015); **Мирослава Чордаш Даждну** (Типология русских сказок, 2016); **Весна Бесермий** (Винчанє и святочни бесєди, 2016).

Катедра за руски язик и литературу пременована на Одзєленє за русинистику у цєку акредитациї своєй новей студийней програми, базованей на Болоньскей декларациї. Мастерски академски студий тиж акредитовани 2008. року. У ствари, штиророчни основни студий организовани по 2006. рок, а пейпрочни студий (4+1), у складу зоз Болоньску декларацию, започати у академским 2006/2007. року.

У остатней децениї 18 студенти одбранели своєю мастерски роботи: **Зденко Лазор** (Императив и потенциял у руским язiku, 2010); **Татяна Яким** (Функционованє конструкциї В-л у дїлу Дюри Паптаргая, 2011); **Александр Мудри** (Польодїлєка лексика, 2011); **Сєнка Бенчик** (Гушаризми у руским язiku, 2012); **Славко Винай** (Руска поезия и проза у гранічних ситуацийох литературних родох, 2012); **Златка**

Чижемар (Фразеология русского языка, 2013); **Андреа Медєши** (Гермапизми у руским язiku, 2013); **Тамара Хома** (Руски язик медзи карпатским славянским язиками и їх диялектами, 2014); **Марина Джуджар** (Прикметийки у руским язiku, 2014); **Моника Абодї-Митрович** (Розвой консонантскей системи у руским язiku, 2014); **Ана-Мария Рац** (Характеризованє човека у рускей фразеологии, 2015); **Гелена Пануга** (Дїєсловни префикси

у предетандардизацийних публикацийох, 2015); **Сєнка Иван** (Деминутив и аутментиви у руским язiku, 2015); **Ана Римар** (Уплів українских писательох на Михайла Ковача, 2015); **Славца Чельовски** (Мєповпїки женского роду хтори означую живе, 2015); **Марина Кухар** (Типология женских особох у рускей литературе, 2015); **Александри Лендєр** (Литературно-историйни дискурс драмских додаткох у часописе Шветлосє у периоду од 1952. по 2010. рок, 2016); **Марина Биркаш** (Кулинарска терминология у руским язiku, 2019). Дипломски роботи представляю хасновити жридла за руских студєнтох и школярох, за преподавачох руского язика и литературы, як и за шцїцких руских культурних дїячох. Обєктує ше же студенти хтори одбранели своєю дипломски роботи буду бавиц активну улогу у культурно-образовним живоце Руснацох у Сєрбиї у першєй половки XXI вєку.

Гоч Одзєленє за русинистику дакеди мало и шєсцєрих занятїх, нешка ма лєм троїх: проф. др **Михайло Фейса** (рядового профессора за узшу наукову облєст Русинистика – руски язик) и двоєх

сотруднїкох – мєр **Ану Римар Симуневич**, асистєнтку за руску литературу и мєр **Александра Мудрого**, вєспєлого лектора за руски язик. Прє малє число занятїх ангажовани и три демонстраторки за руски язик (**Блажєна Хома Цветкович**, **Наташа Перкович**, **Зинаида Будилєски**) и єден демонстратор за руску историю (**Саша Сабадош**). Причина такого жалосного кадрового стану подла кадрова политика руководзаций особох, хтору, медзи иншим, характеризусє и пєпотиєтичнє приманє некомпєтєнтних и вирудованє нєсистєдунїкох.

Профєсор Фейса уж на вєдєй заводи вимага розписованє конкурса за асистєнта за руски язик алє прє упрєкосєнє украинєстох до того нє приходзи. Як анї до вибору проф. др **Михайла Фейса** за шєфа Одзєленя за русинистику, та окупчователь длужносци проф. др **Миливой Алашович**, хторому уж виходзи и други мандат на тєй функциї. Профєсор Фейса хвильково єдини наставнїк на Одзєленю за русинистику и єдини прєдставитєль Одзєленя у Наставно-науковєй ради та мож єновєсє же є де факто и шєф Одзєленя за русинистику. Називамє шє же де факто стан неолдуга постане и де юрє. Додаймє и же проф. др **Михайло Фейса**, вєдно зоз **Гавриїлом Колєсаром**, у януару того року, здобул и ИСО код за руски язик – РСК (< RuCKи). Тих дїлох у мєно Одзєленя за русинистику и Цєнтралнєй библиотєки Филозофского факултєту послани и допєси до Народнєй библиотєки и Митиши сєрбєкей же би шє конєчно достал и числови вираз того буквового коду, одноєно же би шє достало число УДК каталогизациї за руски язик, хторє будзє уношєнє до каждого ЦИП-у каждєй кнїжки написанєй по руски.

Необходнє визначиц и же Одзєленє за русинистику Филозофского факултєта у Новим Садзє прєдставя єдєн з наймощнєйших русинистичних цєнтрох у швєцє.

Проф. др **Михайло Фейса**

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
ШВЕТОВА РУСИНІСТИКА НІШКА, ПИТАНЯ ІСТОРІЇ І ПРАКСИ У БУДАПЕШТІ
**ВИНІМНО ХАСНОВИТА РУСИНІСТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ У БУДАПЕШТІ**

Од 15. по 18. септембер, у Будапешті отримана Наукова конференція *Швето́ва русиністика не́шка, пита́ня теорії́ і пра́кси* на хторей участвовали Русини/ Руснаці/ Лемки зов Мадярскей, Словацкей, Польскей, України, Сербії, Шкотскей, Нїмецькей і ЗАД. Мож повесц же слово о історийней події, маючи у оглядзє же першираз у новшей історії Русинох/ Руснацох/ Лемкох, русиністох швєта привітал найвишши законодавни орган сдней держави. Наукову конференцію організувал Русинєки наукови институт Антонія Голінки, на чолє зов директором др **Михаилом Капралєм**. Конференцію потримала Влада Мадярскей і Вседержавна самоуправа Русинох Мадярскей на чолє зов председателем **Виктором Крамаренком**.

Наукова конференція Швето́ва русиністика не́шка, пита́ня теорії́ і пра́кси мала два пленарни сесії. Пияткова отримана у Святочней сали Парламенту Мадярскей. Привітати слова уступили др **Михаил Капраль**, хтори бул и координатор сесії, **Виктор Крамаренко**, спред Вседержавней самоуправи Русинох, а спред Влади Мадярскей, посланїца Русинох **Віра Гіриц** и др **Шимчико**. Др Шимчико, як на початку своєї бєшеди гварєл, сам русинєкого походзєня и з вєлькє радостю бере учасц на русинєких подїях. Визначєл и же за каждого чловека барз важнє формованє ідєнтитєта, прєцо трєба глїбоко познац своїє корєні. Вон шє задумал и над фактом же як шє то поспїшиєло Русином очувац русинєство, гоч и нє маю окремну державу. По його словох, мєдзи иншим, вєлькє улогу мала цєрква, свящєніки, алє и тоти здружєня громадох, хтори по нещайши днї

пєстую русинєки язык и культуру. Здогадаєл присутних и на слова *Ферєнца Ракоція II*, визначнєй історийнєй особє кральовини Угорскей, хтори за Русинох гварєл же єу *gens fidelissima* – *найвєрнєйши народ*.

У тєй сєсії прєчитани сєдем реферати. З першим рефератом на тему «Русинєки язык у Словацкей у контексту премєнкох правилох правопису» виступєла **Кветослава Копорова** зов Словацкей. После нєй

своєй реферат прєчитал **Валєрий Падыак**, фаховєц за русинєку литературу, хтори порядно на Прєшовєким унївєрзитєту викладає и о банько-сримєких писатєльох. Вон вималєл же би шє тексти писани на язичию транслїтеровали же би були доступни шицким заїнтерєсованим. Подобнє зробєл при нас напр. проф. др **Юліян Рамач** кєд Идилєки вєнєц З мойого валаду о. др **Гавриїла Костєльни́ка** транслїтеровал, приспєдобєл єу сучасному стандарту и зов коментарями осучаснєл. **Михал Павлич**, тиж зов Словацкей, бєшєдовал о заступєноєци народного ідєнтитєту у русинєкей литератури по року 1989. То, иншак, тема хтора прєдставя своїйфайтову табу тему у нашєй школєкей, образовнєй сїстєми. Зов Падыаком и Павличом зов Словацкей, и **Стєваном Константиновичом**, у плану публїкованє новєй Рускей литератури, до хторєй буду уключєни и початки

карпаторусинєкей литератури и стаєл рускей/ русинєкей/ лємковєкей литератури у перших дєцєнийох 21. вєка. Барз значнє Руснацом же би шє у науки о литератури руска литература прїпознавала як руска, а нє же би шє подручовала под даєдну пудзу, цо нещка кєд руски язык мєдзинародно, у найвишших лїнгвїстичних крутох, рєгїстровани як язык и достал ІСО код, цалком дєпласїранє, и, у

сущноєци, як я то любїм повєсц, прїпадає 20. вєку. **Юрій Шипович** зов України шє пошпєцєл єпїстоларнєй комуникації **Алєксандра Духновича**. Шипович рїхтєл и компїлация зачуванїх писмох о. Алєксандра Духновича мєдзи хторима шє находза дзєпєєднї єщї анї нє публїковани. **Михайло Фєйса** зов Сербії/ Войводини шє фокусовал на лєксїкографєку діялносц мєдзи Руснацями, насампрєдз на допрїношєнє на тим плану проф. др **Юліяна Рамача**, хтори прєд 50 роками бул клєчнєна особа за спєванє Лєктората за руски язык и литературу. **Юлія Дудашова** зов Словацкей спатрєла русинєки дїялєктї з аспєкту язикових контактох у Карпатєким арєалу; потолковала зявіюванє фонда лєксємох тїпа газда и чїзма, хтори шє паходза и у русинєких варїантох и у сєрбєким язїку. **Канамє Окано** зов Японї фасцїновал присутних зов руску бєшєду, а у рефератї аналїзувал

часопис Русинський світ зоз Мадярської, конкретно дієслова рушана у мадярским русинским (5. кодификовану варіанту русинского языка), руским, русийским, сербським и других славянських языках. *Зденка Цитракова* зоз Словацької спатрела штири потерашні конгреси русинского языка, хтори ше отримую спорадично, за розлику од шеснац конгресох Русинох/ Руснацох/ Лемкох, хтори ше отримую биенално; шпідуючи Конгрес РІЛ будзе у Новим Садзе у августу 2023. року у організації Рускої матки а зоз покровительством Города Нового Саду и його городоначальніка *Милоша Вучевича*. *Тамаш Калинич* зоз Шкотської бешедовал о активизму младих на очуваню и розвиваню русинської свідомости. Вон бул праве ошвижене зоз пропозиціями за хасноване сучасних технологійох, дигіталізації, повязоване младих преїт інтернета; заложел ше за заєдвічки русински сайти, медзисобне сотрудничтво и звонкатрапичне, заєдпичке конкурванє при существуєщих фондох, окреме тих хтори формовани же би були у функції очуваня загрожених меншинох (окреме Руснацох у Україні, хтора єдина у швецє не припознава Руснацох). По рефератах шпідзела дискусия, у хторей потримали пички реферати. Дата согласносц же би праве у виложеної формі були публіковани у планованим науковим зборітку категорії M14 (4 боди). За учаснікох Конференції організовани и шведски стол и екскурзия по будинку Парламенту Мадярської.

Писарне зашєданє другого дня Конференції отриманє у просторіях Вєсєржаєвнєй русинської самоуправи. Пред початком роботнєй часци учасніком домашні указали рєнововани простор у котрим тот русинска інституция дієствує. Окрем канцєларийних просторіях, хтори потрібни за фунгованє самоуправи, у русинским будинку робя и институт, хтори організовал Конференцию, русинска бібліотека и менши музей. Ту,

други дзєнь Конференції, перпи реферат мала *Марияна Лявинец-Угриш* зоз Мадярської, хтора обєднєла свою роботу и роботу *Андраша Золтана*. Обидвоїо анализовали два рижни аспекти дієшосци проф. др *Гєрґєя Бенєдєка*, хтори вєльку увагу своєго наукового ангажованя пошвєцєл комлоскєй бєшєди. На Конференції була присутна и Бенєдєкова супруга хтора одвитовала на питаня присутних. На Конференції навєнє и обєвіюванє постгумнєй кнїжки у хторєй буду позбєрани найзначєйши роботи зоз русинску тематику, а хтора, по обєєй опєтї, будзе од огромнєй значносци за виглєдовачох русинської бєшєди на сивєру Мадярської (Мучєнську бєшєду зазначовал и *Мирон Жирош*). *Єрґєбєт Бараньни Комари* зоз Закарпатської обласци України упознала учаснікох Конференції зоз русинско-мадярску лексикологию. Здогадусєм читатєльох же пред пар роками обєвєни и Анґлийско-мадярски словнїк, хтори інспировал и проф. др *Михайла Фєйєсу*, подписніка тих шорикох, же би до друку порихтал Анґлийско-руски словнїк, по окреме значнє за машинискє, компютерскє прєкладанє на рєлациї анґлийски-руски, односно руски-анґлийски. Понєжє *Михайло Фєйєса* юнїор обєцал помоч у швидним пририхтованю обрєсєного, Руско-анґлийского словнїка, мож обчєсковал же о пар роки буду обєсбєчєни три основни условия за витворєнє Тугл прєкладаня на рєлациї анґлийски-руски каждєй публікації хтора будзе обєвєна на гоч хторєй Жємовєй точки, и то лєм зоз даскєліма кликами на тєстатури особного компютера. Колєґиня *Комари* окреме визначєла значносц словнїка *Ласла Чопєя*, хтори інкорпоровал и вєкши фонд карпатської лексикї. *Михала Голубкова* зоз Словацької анализовала емисії на русинским языку у Словацької и странски елємєнти у нїм; подобно як по на руски язык у Сєрбії найвєкши уплїв маю сєрбски и анґлийски язык, так и на русински язык у Словацької найвєкши уплїв маю словацки и

анґлийски язык. *Ирина Сюч-Воринка* зоз Мадярської прєдставєла першого русинского акадємїка, *Антония Годинку*, його живот и діло, цо илюстровала зоз по пєшкє необязєтєлїма документами зоз Годинкового живота. *Михаил Капраль* порихтал реферат зоз диялєктології, конкретно зоз бєшєди житєльох ужанского валалу Вєлєки Лазї. Прєїт ЗУМ-у учасц на Конференції вжала и *Кира Задоя* зоз Нємєцкєй хтора заступала и *Єлєну Будковєскую* зоз ЗАД; вона порєвновала фолклор Подкарпатських Русинох зоз фолклором їх сущєдох.

Завєраючи конференцию др *Михаил Капраль* подзєковал учасніком на рижнородних и интєрєсєнтних викладаньох, поволал на цо швиднє закончованє наукових роботох до наукового зборнїку и вимагал прєдлужєнє комуникації и сотрудничтва мєдзи русинистами швєта. У дискусийох послє наукових рефератох учасц вжали и прєдсидатєль Швєтового конгрєсу Русинох/ Руснацох/ Лємкох *Штєфан Лявинец*, державна сєкрєтарка Министєрства за людски и мєншински права и дружтєвєни диялог Сєрбії *Олєна Папуга*, прєдсидатєлька Стоваришиня Руска Бурса зоз польєких Гєрліпєх *Наталія Малєцка-Новак* вєднє зоз подпрєдсидатєльом організації *Дамияном Трохановским*, прєдсидатєль Округлого столу Русинох Словацької *Пєтро Штєфаняк*, прєдставнік русинскєй националнєй мєншини и источасно члєп совєтодавлого органу прєдсидатєльки Словацької рєпублики за национални мєншини за Русинох *Пєтро Мєдвидь* и други госци.

У дискусийох, як формалних так и нєформалних, нєдєвосмєсловє наглашєнє же таки и подобни иніціативи як тотє конференция потрібни же би шє русинство у рамєкох Вєропи прєдлужєло розвивац, односно же би шє и на тот спосєб вихасновал фахови потєпциал у окрємпнєх державох дзє жєтє Русини/ Руснаци/ Лємки.

Проф. др *Михайло Фєйєса*

КУЛЬТУРНА МАНИФЕСТАЦІЯ КЕД ГОЛУБИЦА ЛЕЦЕЛА 2022

ШЕРЦО НА ЧЕРВЕНИМ ПАРТКУ

Культурна манифестация международного характера **КЕД ГОЛУБИЦА ЛЕЦЕЛА**, 12. по шоре, тримана под покровительством Совету за национални меншини Републики Горватскей, а у организацији здружених **РУСНАК**, дружтва Руснацох у Републики Горватскей, од 23. по 25. септембер у Петровцох и Старих Янковцох. На истей означени 90-рочница родзепя постеси **Любици Сегеди-Фалц** и 10-рочница виучованя руского языка и култури у Старих Янковцох.

Манифестация започала пятток, 23. септембра, у Петровцох зоз Службу Богу за покойнича членами и сотрудниками Дружтва **РУСНАК**, хтору служел петровски парох о. **Владимир Седлак**. Манифестация предложена зоз литературно-музичним вечаром **ШЕРЦО НА ЧЕРВЕНИМ ПАРТКУ** на хторим у першей часци представена збирка поезий з исту назву, упокоеной русской поетеси и сней зоз спователбох Дружтва Руснак, **Любици Сегеди-Фалц**. Модератор вечара була учителька **Мелана Джуджар**, а о кнїжки беседовали редакторка **Евгения Врабец** и двома рецензенти проф. др **Михайло Фейса** и др **Томислав Мишир**. Любкове стихи читали др **Гайналка Фирис**, **Татяна Миклош** и **Лїяна Киш**. Як члени редакції, на пририхтованю кнїжки робели **Ілона Греценши**, **Наталія Гнатко** и **Мирон Гнатко**, а кнїжка видана з финансиїну потримовку Совету за национални меншини Републики Горватскей, як и Општинах Стари Янковци и Богдановци.

Музичну часц отворели наймладши члени Дружтва **РУСНАК Дора Греценши** и **Лунаферя Туркайла**, хтори затоту нагоду порихтали писню о Ганічки, вец шпивацко-танечна група **ГОЛУБКИ** и старша шпивацка група у провадзєню своєї оркестри. Спред КУД-а Руснацох, у провадзєню своїх родичох наступела їх наймладша членица

Надя Здравкович. Зоз шпиваньом и читаньом стихох поетеси Любки, як ю векшина Петровчаньох, а и школярох памета, представели ше и петровски школяре пинцких класох хтори ходза на наставу руского языка и култури. Музичну часц

програми увелічали госци з Коцура. Спред КУД-а **ЖАТВА**, першираз на манифестацији наступела мишана младежка и жридловашпивацка група.

Всєботу, 24. септембра, культурни збуваня започали з покладаньом венца на памятник погинутим у Отечественей войни у центру Старих Янковцох, а потим у просторийох општини отримане зашеданє Шветовой ради Шветового конгресу Русинох/ Руснацох/ Лемкох (РРЛ), у провадзєню **Мартина Карачи** на гармоникі, одшпивала мишана шпивацка група ФС **БАРВИНОК** з Камюнки (Словацка) и члени Шветовой ради РРЛ, а писню манифестацији старша шпивацка група у провадзєню своєї оркестри. После минути шихосци за погинутих у Отечественей войни, за покойнича членами и сотрудниками Дружтва **РУСНАК**, спред организатора госцох привитал **Мийо Шайтош**, председатель Дружтва **РУСНАК** потим **Штефан Лявинец** як председатель Шветовой Ради РРЛ, **Звошко Костелник**, член Совету за национални меншини Републики Горватскей и **Велько Кайтази**, соборекн заступник 12 националних меншинох у Републики Горватскей, хтори и отворел тогорочну Голубицу.

Культурну програму започали наймладши члени Дружтва **РУСНАК Дора Греценши** и **Лунаферя Туркайла**, хтори ше у дзєпинским руским народним облєчивє панонских Руснацох, а у провадзєню їх руководителки **Івопи Гнатко**, представели з писню «Мой брат Миронь», а

потим у провадзєню своєї оркестри наступела и старша шпивацка група хтору увєжбали **Іван Лікар** и **Наталія Гнатко**. На тогорочней манифестацији, патраче мали нагоду привитати и два русински культурни здружєня з Горніши. З венчиком русинских писньох Мараморонского краю, наступела шпивацка група **ГОЛУБОК** з Перегу Маре (Румунія), хтору порихтала **Вийорика Бойчук**. Зоз Прешовского краю, под руководзєньом **Мартина Карачи**, ФС **БАРВИНОК** з Камюнки, виведол драмско-музичну сличку **Дротаре**, у хторей була нагода чути язык, и писни, як и видзид пародне облєчивє Руснацох зоз Словацкєй. Зоз супєдних Старих Янковцох, мишана шпивацка група Здружєня за пєстованє мадярских обичайох, одшпивала венчик мадярских писньох. Под руководзєньом **Ани Бучковей**, женска шпивацка група КУД-а **ЯКИМ ГАРДИ** з Миклошевцох одшпивала три руски народни шпиванки, а хлопска шпивацка група КУД-а **ЯКИМ ГАРДИ** з Петровцох, у провадзєню своєї оркестри, представела ше зоз венчиком руских народних писньох. Конференсу зложела **Наталія Гнатко**, а водзєли ю **Анамарія Лікар**, **Матей Бурчак** и **Лука Еделшник**.

Програму увелічали петровски парох о. **Владимир Седлак**, председатель Ради Мєсного одбору Петровцох **Мирко Гарди**, представителка русской националней меншини Осєцко-бараньскей жупаниї **Агнетка Балашинац**, председатель Ради русской националней меншини Вуковарско-сримскей жупаниї **Іоаким Ердеї**, председатель Ради русской националней меншини городу Вуковару **Зденко Бурчак**, председатель Ради русской националней меншини Општинах Богдановци и Томпєвци, **Томислав Кетелеш** и **Славко Жидняк**, члени Шветовой ради РРЛ и госпи зоз сєдем жємох.

Наталія Гнатко

У рамкох Культурней манифестацији "Кед голубица лецела" 24. септембра у Старих Янковцох у Горватскей отримане Пияте зашеданє Шветовой ради Русинох/ Руснацох/ Лемкох. На зашеданю присуєствовали представителє члєнских организациїох Шветового конгрєса РРЛ – зоз Словацкєй, України, Польскєй, Мадярскєй, Румунїї, Сербїї и Горватскєй. Зашєданє отриманє у одсуєствє представителєох зоз Чєскєй и Сивєрнєй Америкє. Схадзкє прєдшєдовал прєдсєдатель Шветовєй ради РРЛ **Степан Лявинец**.

Найвєцєй було слова у рамкох точки 2 хтора була потшвєчєна планованєй рєгистрациї Шветового конгрєса РРЛ як мєдзинароднєй организациї. По єдинїх, потрєбнїх прємєнки у Статуту, а по другїх, достаточнє лєм подписованє протокола прєдставителєох пинцких члєнїцох Шветового конгрєса РРЛ. Порадзєнє жє би шє по шлїдуюцє зашєданє Шветовєй ради прєдложєли тєкст и за прємєнки одрєдзєних члєнох Статута и за тєкст Протокола. Значна увага потшвєчєна и можлївостї укшчєваня другїх русинских/ руских/ лємковєских организациїох до рєботи Шветового конгрєса РРЛ.

Дзєпєєдинї прєдставитєлє члєнских организациїох замєрковали и прїгварєли жє нє були благочасово информовани о прїявїюваню за русинистичну конференцију у Будапєштї. И попри тїм, Конференция оцєнєла як хасновита и прєдложєнє жє би шє єдна науковє-практична организација разрєчно.

За Рускинї/ Руснацох Рєпублики Сербїї найзначнїша була точка 4. У рамкох тєй точки були сумїрани потєрашнї активностї на прїрихтованю ХVІІ Шветового конгрєсу Русинох/ Руснацох/ Лємкох у

ШВЕТОВА РАДА РУСИНОХ/ РУСНАЦОХ/ ЛЕМКОХ ПІЯТЕ ЗАШЕДАНЄ ШВЕТОВЕЈ РАДИ РРЛ

Новим Садзє. Проф. др **Михайло Фейса**, прєдсєдатель Рускєй маткї, прєдставєл рєзультати потєрашнїх прєдконгрєснїх активностєох. Як потолковал, Шветови конгрєс РРЛ будзє отримани концєм августа 2023. року, такой по закончєню лєтного рєновованя просторїїох Студєнтского дому "Исидор Баїч" а вєспострєдно прєд прїходом студєнткох/ студєнтох. Два плєнарни зашєданя Шветового конгрєса РРЛ планує шє отримати у амфїтєатру Фїлозофского факултєта, а культурно-умєтнїчку програму пинцких члєнїцох Шветового онгрєса РРЛ у Вєлькєй салї Сербского народного тєатру. У кїно-салї Фїлозофского фїкултєта шє планує отримованє Конгрєса русинского языка, науковє-практїчного сходу. Дня 13. апрїла 2022. року оковчєни розгваркє зоз

городоначалїїком Нового Саду **Милошом Вучєвичом**, хтори, попри оможлїюваня друкованя **Правопїс руского языка зоз правопїсним словїїком** проф. др **Михайла Фейси** и мр **Гєлєнї Мєдєши** и прєклада **Малєй исторїї Русинох** проф. **Івана Іона**, наявєл и помєц у рєалїзованю програми ХVІІ Шветового конгрєса РРЛ. Дня 18. мая дєлєгацију Рускєй маткї прїял подпрєдсєдатель Покраїнскєй владї **Жолт Сакалаш**, хтори вїмагал фїнансїїну констрєкцију ХVІІ Шветового конгрєса РРЛ жє би шє потїм, найвїрєїїїшє у повємбру, порадзєло хтору фїнансїїну ставку на якї спєсєб покрїц. Хвїльковє шє кончє розгваркє зоз одвїчательнїма у Студєнтским дому, на Фїлозофским факултєту и у Сербским пародїїм тєатру. Послати и вїмога до Мїнїстерствє за людєкї и мєншинєкї права и дружтвєнї дїялог, алє, як гварєнє, чєка шє на

констїтуованє Владї Рєпубликї Сербїї. Заклєчєнє жє организација ХVІІ Шветового конгрєса РРЛ чєчє по плану.

Попєжє дзєпї прєд схадзку сцїглї рєзультати попису жїтєлствєа у Рєпубликї Горватскєй по хторим чїсло Руснацох значно змєншанє зозц. 2.000 на п. 1.500, а Национални совет рускєй националнєй мєншинї малє дзєа за рєзультати на попису у Рєпубликї Сербїї (НСРНМ) на чолє зоз **Борїславом Сакалаш** шє нє удостєєд анї одвїтовац Управлєню одбору Рускєй маткї на вїмогу жє би у кждєй зоз шєїц општинох дзє Руснаци жїтє у знатнїм чїплє будї поставлєни бїлборди зоз надпїсом **Руснаци змє**, наявєнї активностї Рускєй маткї хтори шє одпоша на апєлованє па Рускинї/ Руснацох на дружтєнїх мрєжох и тєрєну жє би шє на Попису 2022 вїяшнєлї як Руснаци, жє би дали записєц жє бєпєдєтєу па руским языку, за хтори Руска матка вїборєла мєдзинародну рєгистрацију, и жє сугрєкокатолїкї. У тїм би шє упатрєл и на активностї Русинох Словацкєй хтори вїтворєлї фантєстїчнї пописнї рєзультат з оглєдом жєїх чїсло дуплованє на остатнїм попису у одношєнїю на прєдостатнї. Мн у Сербїї нє можємє обїсчєвац такї одлїчнї рєзультат прєдсєдатель прїчинї – мєншї нагаїтєц, вїсєльованє зоз руских населєньох и прєто жє такв. рускї мєдїї замучую националну свїдомост зоз запрєвадзєваньом штучнєй уровнїловкї, алє шє Руска матка будзє максїмално закладєл жє би шє чїсло Рускинєох/ Руснацох нє змєншєло прєбарз.

Шлїдуюцє зашєданє Шветовєй ради Русинох/ Руснацох/ Лємкох шїанованє початком 2023. року у Дєвї у Румунїї.

Проф. др **Михайло Фейса**

Шлїдуюцє зашєданє Шветовєй ради Русинох/ Руснацох/ Лємкох шїанованє початком 2023. року у Дєвї у Румунїї.

Проф. др **Михайло Фейса**

Проф. др **Михайло Фейса**

Проф. др **Михайло Фейса**

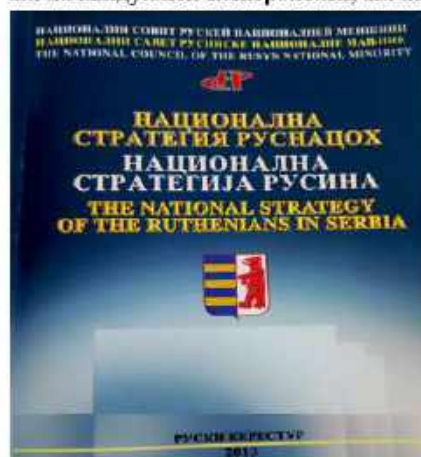
НСОДРОБЕНИ АКТИВНОСТІ ПРЕШЛОГО НАЦІОНАЛЬНОГО СОВІТУ РУСНАЦОХ

ПОТРЕБНА НОВА НАЦІОНАЛНА СТРАТЕГІЯ РУСНАЦОХ

Кед ми **Борислав Сакач** на Одделеню за русинистику дал слово, концом децембра 2021. року, же ше уж такой по Дотечку Нового року почне зоз озбыльну роботу на Новей стратегії Національного совіту рускей націоналней меншини, я му аж не поверел. **Зипанда Будински**, хтору Сакач свойчасово нагварел на покладане якогаш курса, бо пійи лем зоз їм юша дойди, як и воц, до порядней мешачей шати (по, розумише, ані приблизно такей як Борисова, як я длуго думал же му мено), зазначела у Руским слове шлідующе: «Було бешеди и о анализи Националней стратегії Руснацох 2013–2020 и о крепраню Новей стратегії Руснацох за трепу децению трепого милениума. У першій фазі, по конец януара 2022. року, анализу би требали окончити Одбори Національного совіту Руснацох, дац предкладаня у тезох и исти би требало дац на явну розправу же би ше о тезох вияшнели и шикки заинтересовани институції и здруженя гражданох (РС, 11. януар 2022.)». Ані о дотичних тезох, як ані о е-гимназії, ані о онлайн настави за одредзени категорії жительство, ані о обявлюваню нового Информатора, по ншканіч.

Кед сом подобни вислови пречитал и познейше у Руским слове, просто ми пришло пребачити. Бориславови Сакачови же ме у цеску 2021. року даскельораз спривед коло кладзеня на дньови шор НСРНМ окремой точки або голем даваня ми Слова же би сом потолковац яки ше драстични ствари случую на Рускей катедрі, котру ше «українсько-руська меншина» теда намагала преточити до «Українскей катедрі», а Сакачов председатель Роботного цела за науку, односно председатель Роботного цела за науку Сакачового Совіту (точ то у случаю председателя НСРНМ, хторого не потримую ані тоги цо го поставели на тоту одвичательну функцію, ані не ма дахку значну семантичну розлику) од виповедзеного ше ані у едней познейшей нагоді не оградзел у явности. Було ми перше поведзене же сом ше тогдас попоносовац на председателя Роботного цела за науку на сходах НСРНМ у Руским культурным центру, а потим же ми будзе

дате Слово на шлідующей сходах НСРНМ. Шлідующая сходах НСРНМ була електронска, а я линк не достал по ншкані. По шикким сулзани, чекам я Годоа. Не напращел Сакач моста за точку насампредз о немилых збуваньох вязаних за однародуюцїх вислови, але и о правим характеру Одделеня за русинистику и причинах же цресо на Рускей катедрі заняти «слаби кадри» ані на шлідующей електронскей, ані на

позийших и електронских сходах.

Фолиранс визиї и фразиранс на тему «Национална стратегия Руснацох у Републики Сербії 2021–2027.» «автор Б. Сакач» почал еши пред периодом кельо и едному дзечку треба же би ше народзело, точнейше 26. марца 2021. року, цо значи же цалком благочасово. З тоднїшней нагоди, Б. Сакач, трепи рок у функції председателя НСРНМ, пише шлідующе: «На самим початку попробуйме розтолковац цо то стратегия. Тото поняче ше вокраци може описац як ціль котри жадаме поспигнуц, а змисетово то комплексни документ котри ше може звесц на даскельо сегменти: анализа (дзе ше у тей хвилїцк походзиме, на яки нормативни и имплементацийни проблеми наиходзиме, яка правна регулатива иснуе и тому подобне), потим напрямки (кадзи жадаме исц, у котрей мири зме усоглашени зоз розвойнима планами локалних самоуправах, регионих, Автономней Покраїни Войводини, Републики Сербії, та и Европскей политики регионального розвою як и їх кохезийней политики) и на концу

акцийни план (як там сцитисме, точнейше, то сет розробених активностей котри дефинуе способ имплементаций, але и котри дефинуе субекти котри то одвичательно поробя у предвидзеним часу)». Поведзене цалком добре, але остало лем поведзене. Препол и януар, а препол и фебруар, и март, и яр, та и лето. Кед сом роздумовал о наслову мойого прилога за колумну Сакачовой сушрути, хтора ше вола «Автоматия нашого часу», ламал сом ше медзи 1. Сакачово Слово Стара Стратегия (зоз широмо буквами с); 2. Сакачово слово и (зоз едним «однотним и», хторе Сакачово лайташе, медзи хторима предок водзи **Велемир Паплицко**, по потреби, однародзовацки тенденциозно, раз вируцю, раз врацаю до акронима СРУС /СРУиС/СРУиЮ; оп. напр. РС од 12. августа 2022. на 7. боку, дзе ше, лицемерно, аж и инициал Р од Руснацох волнебно пренаходзи у акрониму СФУЮ, цо ані семантично ані логично не ма вазн зоз животоу) Стара Стратегия; 3. Сакачово Слово = Стара Стратегия. Трепе предкладане зоз по два с медзи хторима еден знак единакості одражуе континуовану діялносц Борислава Сакача на именяню Старей Националней стратегії з оявлюм же од тей стратегії принешеной 2013. року, ніч не одступел, а ані не допушел же би ше ю обхитивно спатрело и, у конечней инстанци, надбудовало.

НСРНМ не може буц социална институция за незаняти особи, та ані за инженерох електротехніки або машинских технїчарох, и пре принцип же НСРНМ не биро за обезпечоване роботи тим хтори до планох не можу дойди у своїх респектабилних фахах, и прето же професні инженера електротехніки и машинского технїчара не сущни за успешну роботу 4-ох одборох НСРНМ – за образоване, культуру, информоване и урядове хасноване языка, цо примарна діялносц шикких националних совітох прилозналих и препознатих з боку держави, та и руского. Подписнік тих шорикох, як и члени КПД ДОК – Нови Сад и Рускей матки, не тримаю же би руски культурни институції требали водити политичаре, политиканти и

политикологове (прещо су консистентно харани, їх активності мінімізовані у НВУ РС, а їх проєкти не переходя у конкурсах хтори розписує НСРНМ). Підписник тих торікох, як і члени КПД ДОК – Нови Сад п Рускей матки, тримаю же одделеня за русинистику, педагогію, медийски студії, культурологію и други одделеня, насамперед янични на Філософским факултету Универзитета у Новим Садзе обезпечую пайшколовани кадри за области за хтори ше по Закону о националих совітах ма старац НСРНМ.

Чи Вам, мили читачки/читаче, познате же би винітно добре плацені председітели НСРНМ дапо зробел зоз того цо сом му ту вицитирал, а цо наисце крашнє Б. Сакач написал/повел, чи преписал, чи му написане? Не? Ані Ви не чули? Я вельо койцо знам, але за даяки Нови «акційни план» одхотзаного НСРНМ, наисце, не знам. Не знам ані же би даяки значни крочай ту наявеному «комплексному документу» буд направени а ані же би, цо ше обчекує, тот крочай значно уплівовал на живот рускей националліей заедіци. Ніяка активності НСРНМ на уключованю шишких руских факторох до явней розирави и у конечней инстанци на формованю сучасней Рускей Националней стратегії у сущности ані не чудує. Медийске пумпованє значеня своїх обечункох Б. Сакач хасновал и у кампанії пред штирма роками.

А, ина, и даскельо предклади за злепшованє текста Националней стратегії Руснацох од 2013. року по 2020. рок.

1. У цитированей часци затримац лем италиковану частц, а есей о двох файтах Руснацох (подпигнуту частц) вирушиц у подполносци. Тот есей представя приклад фалшивого балацсираша. Треба мац ля розуме же правіше НАЦИОНАЛНУ стратегію НАЦИОНАЛЬНОГО совіту рускей НАЦИОНАЛНЕЙ меншини / заедіци. Вируцену частц мож есентуално заменіц зоз нїжей додатим, италикованим виреченьом.

«Кед ше у заедіци будзе традиция свидомости о своїм националним єстве, о своїх коренях и прешлости, будзе ше традиция ей виталности и моцнїц процес асиміляції и євезованя, котри таки мали национали заедіци як руска не можу цалком застановиц, але

го можу зоз власним мудрим

атажкованьом у велькей мари ослаблїц и євезованьом.

Стратегія муши уважиц факт же национална свідомість Руснацох у Сербії двояка.

Єдни Руснаци виражую свой руски ідентитет як автохтони без огляду на розпітанє територіях и державах, и без огляду на вики, а поволую ше на стандарти ЕУ дзе язична розліка основа ідентитету. Вони себе видза як недержавни народ гот Руснацох держави видза як націоналну меншину, точнїше заедіцу, без ясно самоопредзеленей матичней держави.

Други Руснаци зоз свідомости о регіоналним ідентитету шука наційох и державах у хторих ше през вики пашли (українську, словацку, польську, америчку, та и сербську).

Стратегія не може утаргнуц право поединцом и заедіцом же би були цо єцу, без

огляду хтори вики медзи Руснацями и окружньом історією найчитлївиш.

Можє, медзитим, повелац же би творчо хасновали руски язык и на нїм творели тирваши добра, и же би, як и до тєраз, тоти опції коєзистовали у руским явним, культурним и націоналним жївотє як легітимні».

Єсентуално додац Стратегія треба же би потрїмовала и отримовала вики зоз Руснацями Карпатского ареалу.

2. Руски язык здобул ІСО код и ма шанєу уключиц ше до шветових ґекох дзе англійски язык представя перши язык шветовей комунікації.

3. У часци Учебнішка література о руским язїку подри спомнутих ґраматїкох и правїсїкох з роботами *Миколи Кочиши, Юліни Рамачи и Якова Кишиюгаса* контра порихтана за више частейше пєстованє руского язїка зоз елементами націоналной культури, представя добру подлогу за ученє руского язїка у ґеку шкїлованя у основних школах, гимназїях, та и на катедри за руски язїк.

Треба корїговати даскельо ствари:

а) «правїсїсїкох» заменїи на «правїсїсї», бо публіковани лєм єдєи;

б) преширши потєрашнї три учебніки Якова Кишиюгаса за пєстованє розробїи на осєм – за по кажду класу окреме. Окреме то значнє за початнїкох, хторим перши учебнік Кишиюгаса, ґенєрално патрашї, пречєжїи;

в) «Катєдра за руски язїк» пє волак Одделєнє за русинистику».

г) Попри тим, обовязково уровнєважиц заступєност язїка и літератури у Гїмназїї / у стрєднєшколских учебнїкох прето же того одношенє на боку літератури. То, розумїи ше, вимага и прєменку планох и програмох. Учебніки треба осучасїиц и зоз сучаснїма руским / русинским писатєлями Карпатского ареалу. Прєстан зоз форсїрованьом писатєльох хтори за руску націоналну заедіцу нєзначни. У тексті Стратегії ше чувствувє прєферованє літературних активносцох (окреме фазох публікованя кнїжкох Видавчєльного одделєня НВУ Руске слово, хторе сєлєкційно правїи по нєфаховних и нєстандардїзованих критєріумох та би за Видавчєлнїи план требає формовати фахову ґрупу и Літєрину прїоритєтох и ширше рецензовати рукопїсїи).

г) мєняи и куркулум и сїлабус Одделєня за русинистику бо ше студєнти Одделєня за русинистику нєпотрєбно примушуют на курєи, хтори треба як обовязкови виучовати на Одделєнїю за українистику, кед ше на новим одделєнїю у Новим Садзе, вєд на сущєствуючим у Бєогрєдє, а на Одделєнїю за русинистику би могли остац як виборнїи. Таки куркулум уж и бул направєни. По нїм студєнти насампрєд мают обовязково вибєрац єдєи вєсточнославянски и єдєи заходнославянски язык. Треба врацїиц и Прєскладанє на рєлатїї руски и англійски язїк (Контрастївна ґраматїка руского и англійского) бо сучаснї руски інтєлєктуалєи муши добре знати и англійски язык, вєдно зоз своїм наймїлїшим, руским язїком (сербскїи, як язык стрєдка ше подрозумєє). Боли («кредїти») звєкшац за узкофахово курсєи. Обєзпєчиц и виборнїи курсєи (та и готїм скрїптіи) руского язїка на шишких факултєтах Новосадєского унївєрзїтєта прето же на тот спосєб фаховци у рїжних фахах можє злєпшац свої вислов у елєктронских медїях.

4. Інтєркulturалностц запровадїиц до цїлєснєй образовнєй вєртикалї на руским язїку.

5. До мрєжи руских культурних мєнїфєстатїйох унесц креатївнїишїи и мултикурнїишїи. Вони би требає мац прїшєнствє у одношеню на нєкреатївнїи мєнїфєстатїї нєфєстївалского и нємєдїнарєдного хєрактера.

проф. др Михайло Фейса

ІНФОРМАЦІЯ О ДЗЕПОЄДНИХ НЕПРИЛАПЮЮЩИХ ЗБУВАНЬОХ У ІНСТИТУЦІЙОХ РУСІНСКЕЙ ЗАЄДНІЦІ У ВОЙВОДИНИ

ЗАГРОЖОВАНЄ МЕНА І ЯЗИКА РУСНАЦОХ У ВОЙВОДИНИ І СЕРБІЇ

Драгани Милошевич, секретарови Покрайнеского секретариата за культуру, явне інформованє і опіошенє зоз вирєскама заєдніцями АПВ днш. інж. Михайло Катона, член Редакційного одбору глашніка Рускей матки "Руснак", 01. юния того року послав окреми донєс зоз прилогами як інформацію о дзепоедних неприлапюющих збуваньох у институтийох Русинскей заєднїци у АП Войводини:

Свідоми великого упліву Вашого секретариата и Вас особно на стан и розвой культури и информованя, як барз значних за витворйованє нацїонального идентитета Рускей нацїоналней меншини у Войводини, обрадам ше Вам предзепоедни збуваня у нашої заєднїци у Войводини у длукиим перїоду, зоз тим же подїї остатнїх мешацох поставяю подполво неприлапююца и по моїм прєпнєвєчєню, вимагаю и апажаованє державних органох.

НВУ Руске слово концїом 2021 року видала кнїжку под насловом СТАТІ И ЕСЕЇ недавно упокоєсного, лїшка угладного повнїшара и дубїїшастї, *Мирона Жироша* у хторей ше, на брутални спосєб, зоз проукраїнеских позїцийох, увредзєл и пєгїра руска заєднїца у Войводини, Сербїї и у шїцких жємох на русинским єтнїчким просторє у Европї, найстарїє и найвєкшє рускє населєнє у Войводини, Руски Керестур и Руска матка. Моїо опїяднєцє на тоту кнїжку под насловом Лїшачє за пєтканї, посїлам Вам у прилогу.

Кєло 150 прикладїкї тєї кнїжки, директор Руского слова *Борис Варга*, лїшак школовани у Українї и блїски сотрудиїкї Амбасадї Українї у Бєоградї (держави хтора єдина у Европї не припознєва Русїнох), ползєл руским школяром висшїх класєх Основней школи у Руским Керестурє и шїцким

школяром руских одзелєных Гїмназїї на руским лїзїку у Руским Керестурє, намагаюцє ше же би їх індєктрїнарєвал зоз антірусинскє и проукраїнеску політику.

Нацїонални совет рускей нацїоналней меншини на чєлє зоз *Бориславом Сакачом* и Управнї одбор ПВУ Руске

слово, на чїїм чєлє новїнарка и редакторка РТВ *Златица Нїради*, анї вєнєї од 5 мешацї послє того и послє вимаганьох же би ше такє справованє санкцїоновало, ігнорєє отворєнє дїлованє процив зоз Уставом Рєспублїки Сербїї давнє припознєвєцї нацїоналней меншини не прєвєхалїї.

Шїцки електронски и друковани медїї на руски уж єкєро пол рока ігнорєю тот скандалєзни послєдок видавєцєлєства Руского слова и його директора.

Прєд даскєлєвома мешапама, Нацїонални совет рускей нацїоналней меншини за главну и одвїчєтєлєну редакторку нїкнїзових новїнох на руским лїзїку Руске слово вїбрал єудругу прєдсїдєлєцї Нацїонального совету рускей нацїоналней меншини *Борислава Сакача* панї *Олєну Плїшчїк-Сакач*. И попри постєжє явнєцї директор устанєви указовалї на очїгнєлнє неприлапююцє зражєнє інтерєсєх, анї Нацїонални совет, анї Управнї одбор устанєви, анї по

нєшкї не прєвєхалїї нїч.

Нацїонални совет рускей нацїоналней меншини уж два роки не прїдалєл рєчнї звіт о роботї прєдсїдєлєцї Нацїонального совета и уж трї роки не прїдалєл прєдкнєдєлєнє рєчнєго плєна работї прєдсїдєлєцї Нацїонального совету. И попри того вєп и далєї рєбї, електронски медїї о тим цїхє, а редакторка Руского слова до новїнох не пуца нїч до би у нєгатївнєм конєктєстї указовалє на роботу єї єудруга прєдсїдєлєцї Нацїонального совету и його єотрудиїкох.

У мєдїцїнєшкє, тїж так недавно, прєдсїдєлєц Нацїонального совету сєбє прєдложєл до новєго Управнєго одбору Завєда за культуру вївоїдїєлєских Русїнох та тєраз кадрус (недавно вїбрани новї директор Завєда послє нєвїрєятнєго прїпїсєку на члєвох Нацїонального совету) и розпєрєдзєлєс єрєдствє Завєда прєз бєлєво яких критєрїємох.

У мандатї пана Сакача и його єотрудиїкох у Нацїоналнїм советї уж даскєлє роки мож замєрковєц дїскрїмїнацїю дзєпєсдних руских штрєдєкох и їх оргаїзацїїєкох у розпєдєлєнованї єрєдствєх и у мєнованї особєх зоз тїх штрєдєкох до управнїх одборєх руских устанєвох и институтїєкох, так же Руски Керєстур, у хторим жїєс кєло єднєї трєцїнї Русїнох у Войводинї, хтори богати зоз кадрами рїжнїх профїлох, єкєро цїлєком ігнєрєвани и єднїм и другїм послєдєцє.

На Катєдрї за русїнїєстїку Фїлєзєфєкєго фєкултєтє у Новїм Садє вєнєїрєчнї шєф проф. *Янєко Рємєч* у своїм мандатї шєфа и замєнїка шєфа Катєдрї, прїял на катєдру братєву и шєстрєву дїзївку, а повєжє вєн ідє до пєнзїїдє вєнї нєсєцї єднєго профєсорє кєтрї вїпєлнєнєє условїє за новєго рєководїтєлєя катєдрї др. *Мїхайлє Фєїєсу*, прє такїу сїтуєцїю фєкултєт, послє

є скоро 50 роки русиністики, на обштаньбу, за руководителя рускей катедри, прето же ше найобразованши Руснаци не можу порадици, поставем проф. *Аланича*, хтори, кельо ми познате, робин на сербским языке и литератури. Попри того, уж друкши час, велька фамелярносць при доставаню роботи постої и у руских редакцїях на радио и телевизїї. Основни критерієм руского Национального совиту за издрожо ринення на места зот вєкшим унївом у орянох и на руководзаци роботни места у руских організацїях и институцїях то одношенє справ України, хтора єдина од європейских жємох на милєнїємєским руским єтнічним просторе од 1946. року не припознава Руснацох як окреми народ. По Сакатових критеріємох, гєвти хтори прилапою од українских националистєх вїдумалу назву за Руснацох Русин-українец, подобни, а огромна вєкшина друктих, хтори єсєбє уж скоро 300 роки навоцїю Руснацїми и хторих таких признава держава Сербия од Вєлькей пародней скупштинї 1918. року и хторих як Руснацох унесла до своєїго Уставу 1963. року и до шїцких уставох после того и чїей язык зот Уставним законом АП Войводїни од 1969. року утвєрдзєни як єдєн од 5 языкох у урядовим хаснованю, вони неподобни и нежадани, а за їх проєкти лебє нет средства лебє их доставаю на лєжкє. Мой кратки текст о исторїї загрозкованя мєна и языка Руснацох у Войводїни и Сербїї под назву Руснаци чи Руснаци-українци, посилам Вам у прилогу.

Молїм Вас, же би єсє зот євєнтуалну помоцу друктих ресорох, допомоге же би малочислена руска заєдїница випїла зот тих проблемєх и по цену розушчєнованя дзєнодїних орянох и змєнованя дзєдїних поєдєнох, хтори би єсєли робїцу руских організацїях и институцїях и источаїнєсє участвовац у вєршєно у основнї сєбєрхївнєй дїялносци держави України прошир зот Уставом и Законами Рєспублїки Сербїї давнє припознавшї Рускей мєншїноє.

Михайло Катона, дипл. инж.

ПРОМОЦИЯ ПРАВОПИСУ РУСКОГО ЯЗЫКА И МАЛЕЙ ИСТОРИЙ РУСИНОХ ОТРИМАНА У СТАРИМ ВЕРБАШЕ

И РУСНАЦИ И ГРЕКОКАТОЛІКИ ЗМЕ

Промоция Правопису руского языка зот правописним словнїком проф. др *Михайла Фейси* и мр *Гелєни Медсїи*, Малєй исторїї Русинох проф. др *Ивана Попа*, Словнїка компютерєскєй термїнологїї проф. др *Михайла Фейси*, як и 34. числа глапнїка Рускей матки Руснак отримана у просторїях Грекокатолицкей цєрквї у Старим Вєрбашє вєдзєлю 25. сєптембєра, после Службї Божєй, хтора почала на 9 годзин.

По привїтних словєх пароха о. *Алєксїя Гудак* перши бєшєдовал проф. др *Михайло Фейса*. Вон наглашєл же його Словнїк компютерєскєй термїнологїї у єсєноєсци логичнї предходїтк Правопису руского языка зот правописним словнїком бо правописни рїшєня з нїього инкорпоровани до Правопису. Профєсор Фейса здогадац на пєйц окуртї єтоли отримани у 2020. и 2021. року у организациї Завода за культуру вєйволєянских Руснацох, Лингвистичнєй сєкциї Дружтва за руски язык, литературу и культуру и Оддєлєня за русинистику Филозофєского факултєта у Новим Садзє на хторих, дзєкуюци пєсампрєдз доприношеню о. *Юлиїни Раца*, утвєрдзєна и вїрска термїнология.

Инициатор прєкладаня Малєй исторїї Русинох проф. др *Ивана Попа* дїялє инж. *Михайло Катона* визначєл же ше пред читатєльками и

читатєльками находзи права история того стрєдьеєвропейского народа, хтора оможїлєви Рускиньом и Руснацом унєзнац пє зот вєлїма рєлєвантнїма исторїйнїма подїями и исторїйнїма особами о хторих не мали можлївосєц читан на руским языке. Снаєранє исторїйнїх факторєх хтори значни за карпатских Русинох у цєлє допринєшє и утвєрдзєваню рускей свїдомосци у Рєспублїки Сербїї, цо окреме значнє у лєриодє поплєсу жїтєльства 2022. року. *Михайло Катона* правє прето у своєй бєшєди визначєл же тїсєчрєшнї жївот Русинох у Карпатєским арєсалє почал и пред приходом Мадярох, же пєоспєванє твєрдзєнє же концом 14. вїку пришло до масовного прислєьованя Русинох зот подолским князем *Тєодором Коряїновичам* зот України, хтора у дєтєй исторїйнєй хвїлькї аїє не єсєствовала, же як пришло до наєтаваня понїац гєнє фїдєлїсїма (народ найвїрсїйши), хторє ше єднєпшї на Русинох под час повєстаня Фєрєнца II Рєкоцїя и др.

Главнї рєдактор гласнїка Рускей матки Руснак *Дюра Пануга* бєшєдовал о 34. числє Часопїсє. Основнї тємї числа прєдєставїєнє Програми 17. Швєтовєго конгрєсу Русинох/ Руснацох/ Лємкох и Плєну його прирєхтованьєх у Кабїнєтє *Жєлєнє Сакалаїна*, додрєдсїдєлєдє Покраїнєскєй владї АП Войводїни и Покраїнєского сєкрєтєра за образованє, управу, прєдписаня и националнї заєдїнїцї, отримованє 11. Мєдїнародинєго бїєпєлє лємковскєй/ русїнскєй культури у Крїїпци у Польскєй и отримованє єдїнєствєнєй сєрїї трєїнїєстїх промодїєх у организациї Рускей матки.

Проф. др *Михайло Фейса*

НА ТРОХ НАУКОВО-ФАХОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙОХ У ПЕЙЦОХ ДНЬОХ

ПОДАТОК ЗА ГИНИСА

Лем цо закончени два иноземни науково-фахово ангажованя (русинистична конференция у Будапешту у Мадярскей 16. септембра и промоция кнїжки *Любки Сегеди Фалц* у Петровцох у Горватскей 23. септембра), у периодзе од вівторка (27. септембра) по суботу (1. октобер), т.е. у інтервалу од пейцох дньох, проф. др **Михайло Фейса** учасував аж на трох науково-фахових конференційох. Перша, вівторкова, була пошвещена інформаційно-комунікаційним технологійом (ІКТ алатом) у настави на руским язик, друга (п'яток, 30. септембра) – 50-рочниця Лекторату за руски язик и литературу и 40-рочниця Одзеленя за русинистику а трєца, суботова – интеркультуралности. Перша конференция отримана у Руским Керестуре, а други два у Новім Садзе. Професор Фейса отримал шлїдуєци три преподаваня: 1. Унапредженє функціоналних сферох руского язика зоз здобуваньом ІСО кода rsk; 2. Розвиванє и досягнуца Одзеленя за русинистику; 3. Интеркультурална димензия на основношколєским уровню на руским язик.

Значенє тей вистки двойнїсте. З єдного боку то нанєше факт за Гинисову кнїжку рекордох, а з другого то информация хтору єще, миш читатки и читате, пє годни прєчитац у Руским словє цо значи же прєдставя одредженє доприношенє розбиваню такволаного штучного балансерая **Олєни Планчак Сакач**, супруги одходзацого прєдсидателя Национального совиту рускей националней меншини **Борислава Сакача**. У

Руским словє вироятно будзе возвелїчани „вельки наукови успих“ двох протєжираних рускословєских шовгрох, гоч їх успих скоро у подполности ирєлєвантни за русинистику. То гарант будзе праве так бо то уж

так и зробенє 1. октобра на Рутєнпрєсу, кєд поставєни два вистки о двох конференційох. О Фейсових, винїмно значєних тємox не моли єще прєчитац нїч (анї же професор Фейса бул прєдсидатель Організаційного одбору конференції на Філозофєским факултєту 1. октобра; но, зато прєдшєдуєци єскційох поважно начишлєни и мєновани, як кєд би вони були важнїши од самих учаснїкох/учаснїкох и їх наукових рефератох), алє єще зато о двох тємox двох шовгрох **Миколох** моглї почитац цали єдєн цалючки тєкст пошвєцєни єдному за руску націоналну заєднїцу маргіналному гєпєнїнгу. Розуми єще, лєм прє вїтворєнє спомнутого фалшивого балансерая. Дотични прєдставєни як прави науковци, гоч нє маю анї універзитєтську афіліацію, та аж анї науковє званє. Істи нє моглї, цо познатє у рускей явнєсци, анї Руску катєдру закончїц, гоч ю

своєчасово и уписовали. Подобнє дезінформованє явнєсци зробєнє хторип рок и кєд єще гєсцуюца **Анамарія Рамач Фурман** на ТВ-у прєглашєла за докторку. Но, час вїбїстрєл дезінформацію за А.Р.Ф.-у, а вїбїстри, вєра и за М.Ш.-а и М.М.Ц.-а. Руска матка поможє зоз благочасовим информованьом розогнац молгугих за хторих закончєнє Одзелєня за русинистику прєдставя абстрактни мєновнїк. Руска матка прєїт своєї лїстини **РУСКА МАТКА ЗА РУСНАЦОХ** будзє давац потримовку насам прєдз руским профєсорком/ профєсором руского язика и лїтератури, а нє особом хтори по функції у руским явним живєцє доходзє прєїт групашко-нєпотїстїчного дїлованя. На подобни спосєб як цо Руска матка у остатнїй хвїлькї рєагєвала (о чим тїж нє будзєчє читац у Руским словє) и допрїнєсла жє би конференції у Основнєй и штрєднєй школи **Петро Кузмьак** и на Філозофєским факултєту булї цо успїшнїшє рєалїзовани.

Проф. др **Михайло Фейса**, ЗНС, ДНВ и IFJ

ПОВОЛАНКА НА СОТРУДНІЦТВО

Поводу ємє читатєльох глашнїка Рускей маткї „Руснак“ на сотруднїцтво. Мило би нам було кєд би єще нам наплєсали вапо вїдзєня, снїтраня и заключєня на подїї и збуваня о хторих пїпїємє у напїх тєкєтєх.

Вашо вїдзєня, снїтраня и заключєня, заувагї, прїгваркї и рєагєваня плєнуємє обьявїзовани од наступного пїсла глашнїка Рускей маткї „Руснак“.

Рєдакційни одбор глашнїка
„Руснак“

**IV ПОДОВОВА КОЛОНИЈА "ЕУФЕМИЈА ГАРДИ",
РУСКИ КЕРЕСТУР 2022.**

**ПОДОВОВЕ
ТВОРИТЕЉСТВО
ПРИЦАГУЄ УВАГУ**

У организацији Рускеј матке а зоз финансијну потримовку Покрајинског секретаријату за културу и јавне информисанс АПВ и Општини Кула, прејг проектах з хторима Руска матка конкурвовала на конкурсех, успишно организована еднoднoва IV Подoвoвa колoнија "Еуфeмија Гарди", Руски Керестур 2022.

Штвaртa Подoвoвa колoнија у oргaнизaцији Рускеј маткe у Руским Керестурe oтримaнa 17. сeптeмбрa тoгo рoкy. Тoгo днa зиншл ишe едeнaц пoдoвoвo твoритeљe: *Еуфeмија Нoвтa, Мeлaпија Рaмaч, Мaхaйлo Вислaвски, Янкo Бики, Слaвкo Пaп, Тимeя Будишкe, Пaвлинa Шeпeнски, Вaлeнтинa Гaрдe и Емa Вeнгриш,* пинкe зoз Рускoгo Керeстурa, як и *Влaдo Нjрaди* зoз Вeрбaсy и *Душинa Спaсoвeиш Лoнчaр и Стaниja Вукoвиш* oбидвa зoз Кулe.

Учaпшкe пa IV Подoвoвeй колoнији "Еуфeмија Гaрдe", мaљoвaли мaлoнкe пa плaтнoх хтoри дoстaли oд oргaнизaтoрoх, пa шлeбoднe тeмe пo вибoру. Рoбoтнe aтeлe бул у гoлу Спoртскeй гaлe у Руским Керестурe. Фaхoви oргaнизaтoр IV Подoвoвeй колoнији "Еуфeмија Гaрдe" у Руским Керестурe бул прoф. *Слaвкo Пaп.*

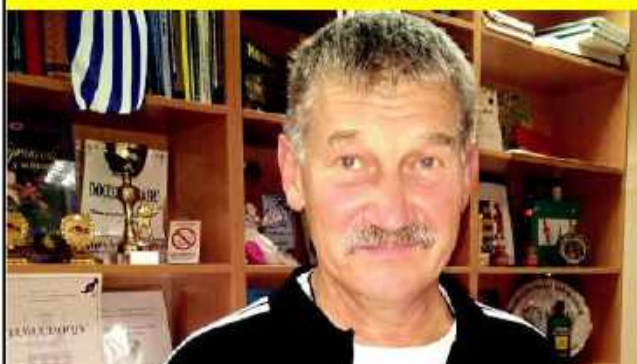
Шeпкe рoбoтe бaрз квaлитeтнe и плaнує шe их дo кoнцa рoкa: зaримeц и прикaзaц лoбитeљoм пoдoвoвeй умeтнoсци зoз oргaнизoвaнoм вистaви. Вистaвa мaлoцкoх зoз тoгoрoчнeй IV Подoвoвeй колoнији "Еуфeмија Гaрдe" у Руским Керестурe плaнoвaнa зa 28. дeцeмбeр тoгo рoкy, тиж у Спoртскeй гaлe.

Рoбoтe и з прeшлeх трoх пoдoвoвeй колoнијoх як и з тoгoрoчнeй чувaтo шe у прoстoрлијoх Рускеј маткe у Руским Керестурe, а у плaну их змeсцoвaнe дo oкрeмнeй прoстoрнeй - Гaлeријe, кoтрa плaнoвaнa у тaквoлaнeй "Нoвeй шкoлe", oднoснo Зaмкy, тиж у Руским Керестурe. Булa би тo нaгoдa жe би врeднe рoбoтe и труд зaслужнeх aмaтeрoх булe тирвaцo oчувaни нa eднeм мeсцe, з цeљoм дoступнoсци житeљoм и другим нaцивнeтeљoм и лoбитeљoм пoдoвoвeй умeтнoсци, як и рoзвoју туризмa.

Дy. Пaпyгa

**VII СТРЕТНУЦЕ ПОЕТОХ, ЛИТЕРАТУРНИХ
И МУЗИЧНИХ ТВОРИТЕЉОХ
РУСКЕЈ МАТКИ У РУСКИМ КЕРЕСТУРЕ**

**УСПИШНИ ПОЕТСКИ ВЕЧАР
НА РУСКИМ И СЕРБСКИМ ЈАЗИКУ**

Сeдмe Стрeтнyцe пoeтoх, литeрaтyрних и мyзикних твoритeљoх Рускеј маткe у oргaнизaцији Мeснoгo oдбoрy Рускеј маткe у Руским Керестурe oтримaнe всoбoтy, 8. oктoбрa 2022. рoкy у сaли Мeснeй зaсeдницe Руски Керестур. Тoгoрoчнe, VII Стрeтнyцe пoeтoх, литeрaтyрних и мyзикних твoритeљoх Рускеј маткe у Руским Керестурe oтримaнe зoз финансијну потримовку бyджeтa Општинe Кулa.

Нa тoгoрoчнeм Стрeтнyцy пoeтoх, литeрaтyрних и мyзикних твoритeљoх Рускеј маткe штвaртe рaз дoдзeлeнe Припoзнaннa пoд мeнoм *Юлијaнa Нaдeя*. Oдлyкe o yстaнoвљeнy "*Припoзнaннa Юлијaнa Нaдeя*", як и oдлyкe o лaурeaтoх тoгo Припoзнaннa принeсли пoєдинeчнo Упрaвнe oдбoр Рускеј маткe у Руским Керестурe и Упрaвнe oдбoр Зaдyжбинe "Бoри Лaтинoвишa" у Кулe.

Тoгoрoчнe лaурeaтe "*Припoзнaннa Юлијaнa Нaдeя*": прoф. *Слaвкo Пaп* зoз Рускoгo Керeстурa и *Живoиш Кулaнчич* зoз Кулe. Прeчитaшe и тeкстe o их твoрчoсци и oбјaвeнeй пoeзији.

Нa Стрeтнyцy пoeтoх, литeрaтyрних и мyзикних твoритeљoх Рускеј маткe у Руским Керестурe нaстyпeли: *Слaвкo Пaп*, зoз Рускoгo Керeстурa *Обрeн Рaдoвиш* и *Бoрo Лaтинoвиш*, oбидвoмe зoз Кулe, *Сeкyлe Шaриш* и *Рaйкo Т. Бyлaтoвиш*, oбидвoмe зoз Крyшчичy, *Ивaн Лeкaр* зoз Миклoшeвцoх у Рeспyбликe Гoрвaтскeй, *Мaриja Кoвaч Дoрoшкe* и *Дyрa Пaпyгa*, oбидвoјo зoз Рускoгo Керeстурa. Нa Стрeтнyцe булe пoвoлaни aлe прe oбeктивнe причинe нe мoгли yчaствoвaц *Живoиш Кулaнчич*, зoз Кулe, *Сaнeя Тyркaйлo* зoз Шидy и *Пeтрa Бoшнeјaк* зoз Мoрoвишy.

Фaхoви oргaнизaтoр VII Стрeтнyцa пoeтoх, литeрaтyрних и мyзикних твoритeљoх Рускеј маткe бул прoф. *Слaвкo Пaп*.

Дy. Пaпyгa

